

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Mollities

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Polemum, qui mollis & effeminatus inter mulieres vivebat. *Plu- tarch.*

Anonymus, Recitanti quod scripsit Pindarus, Græciz fulcimen- tum esse Athenas, Lacon dixit: ruituram Græciam: si tali futura niteretur. Taxavit Athenensium mollitiem, quæ poetæ elogio non responderet: aut certe poetæ vanitatem, qui tali præconio celebra- set indignos. *Plut. in Lucan.*

Demonax, Proconsul Cynicum quendam, è quo publicè erat profectus ob mollitiem, ad supplicium abripi iussit. Huic depreca- tor erat Demonax, dicens, homini ignoscendum esse ob sectæ vi- tium. At cum proconsul non deneget veniam, rogaret tamen quo afficiendus sit supplicio, si in eodem peccato porro deprehenderetur? Demonax, hominem totum iniungi, ac forcipe velli oportere, pronuntiabat. Notans libertatem castigandi in Cynico, & molli- tiem accusat, vnguentis enim semper delectabatur. *Erasm. libr. 8. apoph.*

¶ SIMILITVDINES.

Naxianx, Qui corpora amant quoniam fluxa sunt, instar venis diffluunt floribus: quin nec flamma permanet, quum materia est consumpta, sed cum illa accenduntur evanescunt: Ita nec desiderium subsistit, quum marec feruor: modesti verò, & qui secundum De- um viuunt, post quum rei sunt firmioris, ideo etiam stabiliore exi- stunt: ac quantum pulchritudo plus ab eis imaginatione depre- henditur, tanto illos magis sibi ipsi, & amatores eorum inuicem col- ligat. *De laudibus Basilij.*

Maximi monachi, Quomodo modum vermiculi facilius in molli ligno nascuntur quam robustiore: Sic dolores homines molliores fa- cilius inuadunt quam robustiores. *Serpi. 28.*

Thrueri, Parum liberale est, quod quis emaleulet corpus aut fa- cilem: Magis infame est, quod vir in gratiam fœminarum effemine- ret animum, & ad citharam discat molliter componere gressum. *in apoph. 116.*

Monachus.

¶ DEFINITIO: ET ETYMOL.

Monachus, Græca dicitio est, *μοναχός*, & solitarii sui significat, diciturque à *μόνος*, u. e. solus: & est is qui viuunt sepa- ratim ab hominum conuersatione. Vide Lexicon trilingue Lugdun. pag. 491. & 492.

¶ SENTENTIÆ BIBLIÆ.

Cum uoueris votum Domino Deo tuo, non tardabis reddere, quia requirit illud Dominus Deus tuus: & si moratus fueris, repu- tabitur tibi in peccatum. *Deut. 23. & Ecd. 5.*

Semita iustorum declinat mala, custos autem animæ suæ seruat animam suam. *Prov. 16.*

Omnis enim, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet. *1. Cor. 9. 2. Tim. 2.*

Et illi quidem corruptibilem coronam accipiant, nos autem in- corruptam. *ibid.*

Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus, ut ei pla- ceat, cui se probauit. *idem.*

¶ SENTENTIÆ PATRVM.

Nimis dolendum est, si ad tam ruinofam superbiam monachos subigimus, & tam graui contumelia clericos dignos putamus: ut scilicet dicatur, quod malus monachus bonus clericus est: cum ali- quando bonus etiam monachus uix bonum clericum faciat. *Aug. ad Aurelianum.*

O Monache! qui istas corpore, stat anima tua, & non psallis Deo, maledictus homo qui facit opus Dei negligenter. Si psalterium es, si cithara es, quare surdus es, & non glorificas Deum? *Hieron. super Psal.*

Si cupis esse quod diceris, monachus, id est, solus, quid facis in- uiribus, quæ utique non sunt solorum habitacula, sed multorum. *ibidem.*

Monachus qui non laborat pro fructuatore & fure est habendus. *Anonym. apud Soc. Eccles. hist. lib. 4. c. 18.*

Quid tibi ea videre necesse est, quorum contemptu monachus esse coepisti? quem senseris tibi, aut semper, aut crebro de minimis loquentem, excepta elemosyna, quæ differenter omnibus patet: infitorem potius habeto, quam monachum. Prima uirtus mona- chi est, continere hominum iudicia, & semper Apostoli recordari dicentis: Si hominibus placere, Christi seruus non essem. *S. Hier. in epist. ad Pammach.*

Tu si Monachus esse vis, non uideri, habeto curam, non rei fami- liaris, cui tenesciendo hoc esse coepisti, sed anime tuæ. Monachum non loquendo & discurrendo, sed tacendo & sedendo quisq; nouerit, monachus non doctoris, sed plangentis habet officium: qui uel se mundum lugeat, & Domini pauidus præstoletur aduentum. Flos quidem & pretiosus lapis inter Ecclesiastica ornamenta, monacho- rum & virginum chorus est. *T. Hieronym. ad Rusticum.*

Diebus patrum nostrorum tres istæ uirtutes in amore & in pud monachos erant, Nuditas rerum omnium, Mansuetudo in- continentia: nunc autem Auaritia, Gula & Intemperantia. *Hieron. in epist. ad Rusticum.*

Quid facit monachus in cellis fœminarum? quid sibi in impatiens non habet. *S. Hier. ad Heliodorum.*

Patres nostri continentiam, & paupertatem ac modestiam omnium usque ad mortem seruauerunt: Nos autem Venustatos & Crumenas nostras dilatauimus. *Abbas apud Mar- prato Spir. c. 130.*

Aegyptiorum monasteria hunc morem tenent, ut uultu opere labore in saluti, non tam propter uictus necessitate, propter animæ salutem, ne uagetur pernitiosus cogitatio. *Hier. in epist. ad Rusticum.*

Magna abusus & maxima cura est ut corpus regulatum sit: tur: & contra regulam suis uelibus anima nuda delectetur: est- runt, monachus non putetur: cur similiter pietas & ha- m- tui, quæ profecto spiritalia indumenta sunt, non pro- u- in apolog.

Habitus noster, quod & dolens dico, qui humilitatis sol- signe, a monachis nostri temporis gestatur superbe. Vt in- stris prouincis inuenimus, quod ueluti digemur. Miles & chus ex eodem panno patiuntur sibi cucullam & cilicium. *ibid.*

Labor & latebræ & uoluntaria paupertas, hæc sunt Monachorum insignia, hæc vitam solent nobilitare monachicam, nobi- tem oculi omne sublime uident, nostri pedes omne forum ce- eunt, nostræ linguæ in omnibus audiuntur consiliis, nostræ omne diri sunt patrimonium. *Idem in quadam epist.*

Super fratrum transgressiones, non super patrum trans- constituitur, qui abbas eligitur, mandatorum cultor, a- uitor. *Ber. de præceptis & dispensati.*

Monachus singularis est, qui ad bona propria est flicem bona communia piger, qui in lecto uigilat, & choro dormit. *idem Bern.*

Leguminas inquis, uentosa sunt, caecus stomachum gra- capiti nocet: porum aquæ non sustinet pectus: caules nutrimus lancholiam: cholera porri accendunt: pisces de stagno u- tola aqua mee penitus complexioni non congruunt: quæ- ut in omnibus fluuiis, agris, hortis, cellulis reperit uix possi- comedas? Puta te quæsi monachum esse, non medicum in- complexionem iudicandum, sed de professione. Parce obita- mum quieti tuæ, parce deinde labori ministrantium; parce- mini domus, parce conscientie, conscientie non dico tuæ, tu- rius scilicet, qui prope te sedens & edens de tua singulari mu- murat, & de tua superstitione scandalizatur. *Idem super Ca- mon. 30.*

Qui monachus profiteris, qui crucifixus es, qui dabo- rides. Dic mihi ubi Christus hoc fecit? Audi hoc a nobis: quum, sed contristatum sepius legit. *Chryssostom. super epist. Hebr.*

Summa monachi uirtus, humilitas: summum uirtutum perbia esse. *Isidor. de sum. bon. lib. 1.*

Tunc autem se monachum quisque iudicat, quando se- mum æstimaucit, etiam cum maiora uirtutum opera gesserit. *idem.*

Muli monachorum amore parentum non solum terro- porali salute, suas animas non perdidit. *ibidem.*

Ita inquit Macarius debere monachum ieiunium operem- centum annis in corpore commemoratum: ita motus animæ- nare, & iniuriam abluisci, iustitiasque respicere, dolores quos- detrimata contemere, tanquam quotidie moriturum. *ibid. lib. 5.*

Hæc apud Aegyptum est ab antiquis patribus facta ten- operantem monachum demone uno pulsari: otiosum uel- meris spiritibus deuallari. *ibid.*

Monachi sibi claustra faciunt, quibus homo exteriori- possit, sed uirtum claustra faciunt, quibus homo interiori- teneretur. *Hug. de claustr. lib. 1.*

In choro sum corpore, alique negotio mente, nunc in tu- nunc foris exeo: aliud canto, aliud cogito: psalmodiz uerba- & psalmodiz sensum non attendo: sed mente uagus, habito- lutus, oculis antonius, huc & illic prospiciens, quecumque- runtur, perliusto & perspicio: habitum monachi, non cecon- nem habens in magna corona & ampla: cuculla salua multo- exitimo. *lib. de animâ.*

Ordo claustris & ordo curæ diuisus est. Ibi sedes in in- diuitibus in occultis, ut interfacias innocenter: hic audis, in- di cum consilio uanitatatis, & cum iniqua gerentibus non- Ibi insidiaris, ut rapias pauperem: dum attrahis eum, hic- Odiu ecclesiam malignantium, & cum impiis non sedebis- dextera tua repleta est innumeribus, hic laas inter rancore- nus. Ibi laudatur peccator in desideris animæ suæ, & iniquo-

PC

POLY